

• DOMOLJUB •



Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 6.

V Ljubljani, dné 16. marca 1899.

Leto XII.

Na delo!

Naša vera nas uči, da človek ni sam svoj gospodar. Ako je kedo še imenitnejši na svetu, ima nad seboj Boga, ki bo zahteval od njega odgovor za vse, kar je storil in ki ga bo po njegovem zasluženju pravično sodil. Vsi ljudje — berač in bogatin, prostak in cesar — so si v tem popolnoma jednaki. Človek je pa navezan tudi na druge ljudi. Nekaj jih ima nad seboj, ki mu ukazujejo: stariše, duhovsko in posvetno gosposko, nekaj jih ima morda sam pod seboj, druge poleg sebe. Prve mora ubogati, drugim ukazuje, vsem pa je dolžan skazovati ljubezen. Vse to: uboganje, ukazovanje in ljubezen se pa mora goditi po božji volji. Ubogati moraš, ukazovati smeš, ljubiti si dolžan, ker Bog to hoče in tako, kot on veleva. Kedor noče poznati Boga nad seboj, ne bo hotel ubogati, ne bo prav ukazoval in ne bo prav ljubil.

Neumno bi bilo tajiti, da nimamo med seboj taeih, ki se nočejo ozirati na Boga in njegove postave. Saj jih je celo več, ki tajé Boga. Ti vsi uče in trdijo, da je človek sam zase, neodvisen, samostojen, sam svoj gospod, da ne potrebuje nobenih vezij, da mora biti s v o b o d e n. To so svoj čas vedno ponavljali liberalci in še ponavljajo. Svobodo od vsake vere so oznanjali. Vera se nima nič vtikati v politiko, tako so vpili in še vpijejo, kot bi človek, ko gre k volitvi, ali ko sedi v občinskem, deželnem ali državnem zboru ali ko piše ali bere kak časopis ali kako knjigo, ne

bil podvržen božjim zapovedim. Taka svoboda od vere ima samo tedaj veljavo, če je človek sam svoj gospodar in če bi ne bilo Boga nad njim. Liberalci pa tudi trdijo, da človek ni navezan na druge. Kmet bodi svoboden, obrtnik bodi svoboden, slepar bodi svoboden, samo da se zna zvito skriti! To se pravi: kmetu se ni treba nič ozirati na svoje tovariše, obrtniku ravno tako nič. Vsak naj dela zase, kar more, zapravlja naj, če hoče; varčuje, če more. Skozi življenje naj gre z razprostrtimi komolci; čim več jih odmakne, čim več jih pohodi, tem bolje zanj; če pa njega odmaknejo in pohodijo, pa s tem spričuje, da ni drugega vreden.

Sedaj vidimo, koliko so bila vredna ta načela. Bogatini kraljujejo z judom na vrhu. Prevrгла se je krščanska ubogljivost, krščanska oblast in krščanska ljubezen. Namestu ubogljivosti vidimo — trmoglavost, surovo upornost; namestu oblasti — v mnogih slučajih — samopašno trinoštvo, namestu medsebojne ljubezni — prepir in sovraštvo.

Ta svoboda ni prinesla nobenega haska. Zašla je pa tudi med nižje ljudi. Ako se ti odvrnejo od Boga, spoznajo brž, da s samo liberalno svobodo ne pridejo nikamer. Revščina je zdolej vedno večji, bogastvo in razkošnost pa zgorej vedno sijajnejši. Zato si po pravici mislijo: „Tudi mi hočemo biti svobodni in sicer tako, da bo vsak izmed nas tako dobro živel, kot živé sedaj bogatini. Premoženje se mora vzeti vsem in postati skupna last. Vsi moramo imeti popolnoma jednake slasti na svetu; saj drugega sveta ne poznamo.“ Prav imajo, če ni Boga in po pra-

vici se ustavljajo liberalcem, ki hočejo imeti samo zase vso svobodo in še vrhu tega vso oblast v svojih rokah. Ljudstvo ne more ostati tako neumno, da bi se dalo slepariti samo s praznimi besedami o svobodi, marveč jo hoče tudi uživati in sicer popolno, celo, neomejeno, če ne priznava več Boga nad seboj.

Vsak si lahko na prstih izračuna, kje jih bo več, če pojde tako dalje. Ako bo liberalna misel brez Boga in brez vere zmagovala, potem gorje tistim, ki jo sedaj razširjajo. Po bogatinih bo padlo ljudstvo in jih bode gotovo zmagalo, da si pribori jednako svobodo, kot jo imajo sedaj sami. Kako, ne bo dolgo treba premišljati. Ako ne veljajo več božje zapovedi, potem je dober pripomoček tudi puška, bodalo, nož in vrv. Kar ti pomaga k svobodi, vse je prav, po taciha načelih.

Zato smo pa popolnoma prepričani, da postanejo vsi tisti, ki so sedaj med ljudstvom tako nesrečni, da se držé liberalne misli in prebirajo liberalne časopise in jim verjamejo — pravi socijalni demokratje. Liberalci sejejo, socijalni demokratje bodo želi. Liberalna misel — samo za gospodo — je neumnost in kmalu pridemo tako daleč, da se bodo sami liberalni učenci delavskih stanov krohotali — liberalcem.

Mi dobro vemo, da nas čakajo hudi boji. Zato pa združujemo naše ljudstvo krog tistih naukov, ki nas jih uči naša vera in zato ne bomo nehali klicati in opominjati, naj se postavi vsak krščansko misleč Slovenec v obrambo za najsvetejše stvari. Vsi brez izjeme morajo na delo — pri volitvah, da vržemo liberalno šaro v kot, v družinah in v šoli, da se vzgoji poštena mladina, v posojilnicah in zadrugah, da se okrepi vzajemni duh ljubezni in z njim zboljšajo žalostne razmere, pri molitvi, da si izprosimo od Boga potrebnega blagoslova. Tu vsak lahko sodeluje: kedor ne more družega, pa naj moli za naše dobre namene.

Časi so resni. Na delo!

Slovenskim obrtnikom.

Kakoršna je njiva po toči, tak je naš obrtni stan. Naš obrtni stan, pravimo, ker velika obrtnija, ki razpolaga z velikim kapitalom in ima v svoji službi cela krđela delavnih uslužbenih rok, ni naša. Kar je naše, so revni rokodelci, katerim od dne do dne gine zaslužek.

Bili so časi, ko so rekli, da ima rokodelstvo zlato dno. Rokodelci so bili premožni, samozavestni in trđno sklenjeni. Cvetoča mesta so se ponašala s tem krepkim stanom, in rokodelci so imeli v nek-

danjih zadrugah oblast, da so gospodarili sami sibi in svojemu stanu, odločevali čez svoj zaslužek in se branili proti tujemu kapitalu. Pa ti časi so izginili, mala obrt je propadla, in naši obrtniki živé od dne do dne iz rok v usta in ne vedó, koliko časa jim bo kapitalist še pustil, da živé samostojno. Tuja tovarna, tuji kromar jim vsak hip lahko vzame zaslužek izpred očíj, oni pa sedé v svoji delavnici brez dela, in njih izdelki nimajo cene. Šušmarski fabriški izdelki, ničvredna roba, ki se zunaj sveti, notri je pa slaba in goljufiva, izpodriva njih pošteno blago, cene padajo in blaga je na izobilje na trgu. Naši krojači, čevljarji, kleparji in drugi rokodelci pa gledajo vse to in si ne morejo pomagati. Marsikateri kar obupa, pusti vse in gre za delavca, če ga kam vzamejo.

To je zares žalosten prizor. Čim večje je mesto tem očitnejša je ta propalost rokodelstva.

Ni še preteklo dobrih sto let, odkar je začel stroj delati v tovarnah in nadomeščati človeško moč, in že se je izpremenila zaradi strojev vsa obrtnija. Iz premnogih nekđaj samostojnih mojstrov so postali delavci, ki za nizko plačo stoje poleg stroja in mu strežejo. Stroj pa dela vedno naprej; nikdar se ne vtrudi, ker je železen; blago se množi s čudovito hitrostjo in polni skladišča in trgovine kapitalistov.

Pa ni kriv stroj revščine in bede, ampak zloraba stroja po obrtni svobodi.

Ni še dolgo tega, kar so tudi mali obrtniki tu in tam mislili, da morajo biti liberalni in vpiti po popolni svobodi — pa ta svoboda jih sedaj duši in mori. Velika obrt s svojimi velikanskimi tovarnami, združevanje raznih obrtij v jedni roki, umazana konkurenca med obrtniki, trgovina z obrtnimi izdelki — to so stvari, katere mora država s strogimi postavami urediti in vsako zlorabo svobode kaznovati. Mali obrtniki, ki dandanes še z liberalci svobodnjaštvo proslavljajo, so podobni jagnjetu, ki zahteva svobodo za volka.

Kapitalist odpre trgovino, in tam zase drago prodaja, kar so mu rokodelci s trđdom ceno naredili. Res grozno je, kako se po takih takozvanih konfekcijah izrablja in zlorablja delavska moč. Pred kratkim je na Dunaju neki tak konfekcionar vsprejemal dekleta v delo. A prej je vsaki stavil pogoj, da mora delati štiri tedne za poskušnjo; če se obnese, jo sprejme v stalno službo. Uboga dekleta, ki niso dobila nikjer službe, so vsprejemala ponudbe in so delala „za poskušnjo“ od petih zjutraj do osmih zvečer dan na dan, tudi ob nedeljah, in ko je prešlo štiri tedne, je vsako spodil, češ da ni za rabo. Tako je dobil dobre moči zastonj.

Kako zvito znajo židovski trgovci izsesavati male obrtnike, naj pojasni to-le: Pred petindvajset mi leti, ko so liberalci zmagovali najbolj, so imeli ži-

dovski trgovci na Dunaju polne prodajalnice obleke, in niso vedeli, kako bi jo spečali. Pa socijalni demokratje so jim pomagali iz zadrege. Takrat se je večina krojaških pomočnikov udala socijalni demokraciji. Hujšakače, ki so zapeljevali pomočnike, pa so podpirali ti judovski trgovci. Judje so mokraškimi društvom dajali celo velike vsote denarja, tako da so bili ti prepričani, da so judovski trgovci njih najboljši prijatelji. Mokraški voditelji so nagovarjali pomočnike k štrajku ali stavki, to se pravi, da naj vsi naenkrat ustavijo delo in da naj ne pridejo delat k mojstru, dokler jim ti ne zvišajo plače. Posrečilo se jim je. Judje so pa tako zvito naredili stavko, da so pomočniki pustili delo ravno takrat, ko potrebujejo ljudje za letni čas nove obleke. Zato je vse drlo k trgovcem po obleko, in judje so za dobro ceno prodali obleko, ki bi jim bila v skladiščih splesnila in segnila, če jim ne bi bili socijalni demokratje tako prijazno pomagali. Mojstri in pomočniki pa so ta čas stradali brez dela.

Taki so sadovi liberalne obrtne svobode. Slovenski obrtniki! Tudi za vas liberalizem nima drugih daril, nego lačen želodec, zavist in pogin!

Slovenski obrtniki se morajo zganiti. Kaj nam pomagajo samo besede? Mi zahtevamo od države, da se uredi velika obrtnija, da se uvede in strogo izvaja zakon o sposobnostnem izpričevalu, mi smo zoper združevanje raznih obrtij v jedni roki, zoper izsesavajoče kramarstvo in prekupstvo z obrtnimi izdelki in tako dalje... a kaj nam pomaga, če obrtniki sami prav nič ne storé? Tkavce so tovarne že uničile. Ta bogati, nekdanj tako cvetoči stan, je propadel. In isto se bo zgodilo s krojači in čevljarji, če se ne ustavi pogubno liberalno gospodarstvo.

Slovenski obrtniki! Ozrite se po kmečkih zadrukah! Ali ne prešine nova zavest, nov pogum, podvojena delavnost kmete, če se združijo? Tako mora biti tudi z rokodelci! Obrtne zadruge, v katerih se mali obrtniki združijo po skupnih interesih, so prvi pogoj za rešitev. Te zadruge pa morajo imeti svoja skladišča. Poglejte velike kapitaliste! Ljubljanski krojači in čevljarji zadnji čas že živo čutijo, koliko jim škodujejo konfekcijske prodajalnice. Tovarna za čevlje v Mödlingu, ki prodaja svojo malovredno robo tudi v Ljubljani, je imela pred petimi leti v raznih mestih že sto štirideset prodajalnic, sedaj jih ima še več. Ali se morete ubraniti temu nasilstvu velikega kapitala drugače, kakor s skupnimi skladišči in z lastno prodajalnico domače zadruge?

Pa ne le v Ljubljani je potrebna taka zadruga, ampak tudi po drugih naših mestih, tudi po trgih na deželi, ker kapitalistično trgovstvo s fabriškim blagom

bo kmalu preplavilo tudi deželo tako, da bodo rokodelci izginili, če si ne pomagajo z zadrugami, v katerih bodo šele mali obrtniki mogli porabiti nove iznajdbe in obrtne pripomočke.

Zato pa, slovenski obrtniki, oklenite se krščansko-socijalne organizacije našega ljudstva! Skrajni čas je, da se združijo razkropljene sile!

Politični razgled.

Deželni zbori, ki niso bili že preje sklicani, snidejo se prihodnji torek; mej temi je tudi kranjski. Le tirolski, goriški in istrski se snidejo šele po Veliki noči. Pomenljivo je, da je sklican tudi češki deželni zbor. Govorilo se je namreč, da ne bode sklican, dokler ne bodo dovršena pogajanja mei Čehi in in Nemci. Toda vlada se je prepričala, da Nemci nočejo slišati o spravi, zato ni hotela odlašati zborovanja. Nemci so vedno bolj trmasti. Ker ne gre več vse po njihovi volji, se pa kujajo in nagajajo. V državnem zboru so tako dolgo nagajali, da je vlada poslance poslala domov. Sedaj so naznanili, da nočejo iti v češki deželni zbor. Čehi se gotovo ne bodo jokali za njimi in brez njih uredili deželno gospodarstvo. Ravnotako Nemci na Moravskem odlašajo s spravo, ker se nočejo odreči predpavicam, katere imajo na stroške večine češkega prebivalstva. Radi bi povsod še nadalje sedeli pri egiptovskih loncih, Slované pa odrivali. Toda Slovani nočejo in ne smejo biti vedno pred vratmi.

V *Spaniji* gre vse narobe, odkar so zgubili vojsko z Amerikani. Ministerski predsednik Sagasta je uvidel, da ne spravi državnega voza v pravi tir, ter je odstopil. Vlado je prevzel Silvela, ki je bil že dvakrat minister. Prva njegova skrb je, da z Amerikani sklene natančen račun. Ker pa s sedanjo zbornico ni mogoče delati, zato bode Silvela bržčas od pustil poslance in razpisal nove volitve. Ravnotako bode moral nadomestiti mnoge uradnike z novimi možmi. V prvi vrsti pa bode vlada morala štediti. Španija je v neznošnih dolgovih, zastavila je že mnogo svojih dohodkov. Ministerski svet je že sklenil, da se ustavijo pokojnine vsem bivšim ministrom. S tem hoče vlada dati vzgled, da treba povsod štediti in varčevati; zato je pričela pri prvih glavah.

Vojska na *filipinskih otokih* dela Amerikanom vedno večje preglavice. Filipinci so se v večletnih bojih s Španjci jako izurili in utrdili in gotovo ne bodo tako hitro odložili orožja. Amerikani pa tudi postopajo jako brezozirno. Tako so nedavno prišli pred mesto Iloili ter zahtevali, da se mora mesto do 4. ure popoldne udati. Meščani in tujci so hitro pospravljali svoje stvari, da bi zbežali. Toda že ob 11. uri so Amerikani pričeli streljati s topovi na mesto. Prebivalstvo je bilo vsled tega jako razburjeno. Mesto je bilo hitro v ognju, ameriške čete pa so udrle v mesto ter ropale po hišah. Zunanji konzuli so zahtevali 20 milijonov odškodnine. S takimi nečloveškimi čini si Amerikani gotovo ne bodo pridobili prebivalstva.



Komet.

Bliščeče, nenavadne zvezde posebne lepote, ki se prikažejo le redkokrat, imenujemo komete ali zvezde repatice. Ljudstvo jih ima za oznanovke nesreče in šibe božje. Posebno zanimiv je pri kometih rep, to je svetlobni trak, ki se vleče za zvezdo. Odtod je tudi slovensko ime zvezda repatica. Kdor se ni videl pravega kometa na nebu, naj pogleda na jaslicah ono zvezdo, ki vodi sv. tri kralje v Betlehem, in vedel bo vsaj primeroma, kakšen je komet.

V glavni cerkvi v Parizu, ki se imenuje cerkev Naše ljube Gospe (Notrdam), je bila postna pridiga. Prostorna hiša božja je bila napolnjena do zadnjega kotička. Imenitni gospodje in gospe, častniki, knezi in kneginje so poslušali pridigo. Sveta resnoba je vladala po cerkvi. Podobe svetnikov v pozlačenih okvirjih so spominjale ljudi raz temnoslikanih sten, naj zapusté vrvenje in drvenje po časnem blagu in naj se povzdignejo kvišku v nebeske višine. Vse je bilo tiho, skrivnostno mirno, ko je stopil pridigar v pnižni redovni obleki na starodavno, imenitno prižnico. Priprosto in prirčno je govoril o trpljenju Sina božjega. Vsaka beseda se je razumela. In bil je v tej uri pred očmi vseh včlovečeni Bog, kako je trpel, ko so ga kronali za kralja s trnjevo krono. V roci ima kraljevsko žezlo — bič, ogrnjen je z vojaškim plaščem, kri mu teče, ves trepeče — —. Zraven njega stoji Pilat, pod njim pa kriči in vpije divja judovska drhal.

„Ekce homo, glejte, človek! Glejte Ga, ki je bil pokoren do smrti, do smrti na križu.“ Tako je večkrat ponavljal pridigar, in vsakokrat so šle besede globlje v srca poslušalcev. Marsikdo se je spomnil, da ima neumrjočo dušo, ki je vstvarjena za Boga in ki najde mir in srečo le v Bogu. Marsikdo je trdno sklenil, da bo zopet pokoren Bogu, naj velja kar hoče.

Ko je bila pridiga končana, ustavilo se je ljudstvo pred cerkvijo in gledalo gospodo, ki je prihajala iz cerkve.

Najedenkrat se zasliši mrmranje in šepetanje med množico.

„Poglej, komet je tu!“ zakliče nekdo.

„Kaj, ta je bila tudi pri pridigi?“

„Seveda, poglej jo. Ali je ne poznaš? Saj nima nobena druga tacih las.“

„In tam je voz vojvode A. Po njo je prišel.“

In res, „komet“ je prišel, lepa gospodična, katero je imenovalo ljudstvo zaradi njenih dolgih las „komet“.

Lase je imela bujne, segali so ji do tal. Postaren vojvoda A. jo povabi v kočijo, ki oddrda k najlepši hiši na glavnem trgu. Palača je bila lastnina „kometova“.

Drugo jutro je poklical okoli devetih dopoldne vratar patra pridigarja, češ, da želi neka gospodična ž njim govoriti. Pater — mož v najlepših letih, kateremu se je pa na obrazu poznalo zatajevanje, gre v sprejemno sobo. Kako se začudi, ko zagleda „komet“.

Tudi on jo je poznal. Vedel je, da jo imajo za najlepšo gospodično v celem Parizu. Preje je bila revna. A njena lepota jo je storila kar čez noč bogato. Knezi in grofi, najvišji uradniki in generali, bogati trgovci in bankirji so jo snubili in ji polagali tisočake pred noge. Darila je jemala, a vzeti za moža ni marala nobenega. Največ upanja je imel še postarni vojvoda A., ki je bil neizmerno bogat. Kako so ji zavidale gospe in gospodične, ko so zvedele, da ji je podaril cel liter pravih, dragocenih dijamantov! Pesniki so jo opevali v pesmih, slikarji so jo slikali in kiparji so delali njene kipe, kakor da bi bila kraljica.

„Magdalena ni mogla imeti pred svojim spreobrnjenjem toliko krasu in bogatije“, reče neka gospa zaničljivo svoji prijateljici. „In morebiti tudi ne toliko grehov“, odvrne ta.

„Komet“ je torej stal s svojo spremljevalko pred patrom.

„Gospod pater“, začne, „včeraj sem bila pri vaši pridigi. Zelo me je ganila. Prav lepo ste govorili.“ In potegnila je s svilnatim robcem čez oči, kakor da si briše solzo.

Pater molči in gleda v tla.

„Rada bi se vam skazala hvaležno“, nadaljuje precej poparjena radi hladnega obnašanja patrovega.

Spremljevalka položi na mizo polno možnjó cekinov.

„V cerkev ne utegnem dostikrat, dopoldne že celo ne. Moliti imam malokdaj čas, in tudi ne ljubi se mi, kajne Mimi?“ nadaljuje „komet“ smejoč se.

„Kaj pa spoved?“ vpraša pater.

„Ah, spoved!“ Vedite, pater, k spovedi me ne bo tudi to velikonoč ne. Odkritosrčno vam povem, da se hliniti ne maram in — —.“

„In?“ vpraša pater.

Zardela je.

„Če nečete ali če se bojite nadaljevati stavek, ga bom pa jaz končal“, reče z resnim glasom pater, „— in poboljšati se nočem. Ali ni tako?“

„Bo že menda“, je odgovorila. „Zato pa prosim, vzemite tole miloščino. Bog je dober in usmiljen, in bo vzel za dobro.“

Jeden trenotek je bilo vse tiho. Pater vzame denar v roko. Z zapovedujočim obrazom ga potisne

spremljevalki v roko, in reče „kometu“: „Žal mi je, a v takih okoliščinah ne morem in ne smem niti vinarja vzeti od vas. Bil bi greh — —.“

„Tako?“ zakriči „komet“.

„Da, da, greh bi bil. A prosim, da me prav razumete.“

„Ali je morebiti premalo? Bom pa še poslala.“

„Če pošljete vse svoje bogastvo in če razdelite milijone med reveže, ni to pri Bogu nič. Vi vedoma in nalašč prelamljate božje in cerkvene zapovedi. Sv. zakramentov ne prejimate; ponižati se nočete pred Bogom, in ne poboljšati. Odkupiti se mislite z denarjem od božjih zapovedij in postav. Če dajete miloščino, menite, da vam potem ni treba brigati se za Boga. To ni prav. Priznam, da hočete vsaj nekaj storiti, da bi potolažili nemirno vest. Molil bom za vas. A povem vam še jedenkrat, da se z denarjem ne morete nikdar odkupiti od spolnovanja božjih in cerkvenih zapovedij. ‚Daritev ne maram‘, pravi Gospod, ‚tem več pokorščino.‘ Vest vam ne bo dala miru, dokler se ne spreobrnete.“

„Torej mi vi prepoveste dajati miloščino?“

„Nikakor ne! Jaz samo pravim, da miloščina sama ne zadostuje, ko živite v grehah. Če pa hočete res Bogu darovati prijeten in dopadljiv dar, — —“

Pater je prenehal. Pomisljal si je, ali bi govoril naprej ali ne.

„No, kaj naj storim?“ vpraša radovedno „komet“.

„Ali smem govoriti odkrito, gospodična?“

Prijazen, prisrčen glas patrov je pregnal nejevoljo gospodični in nehote je pokimala.

„— — darujte Bogu ono čast in hvalo, s katero vas obsipajo vaši častilci. In če hočete prav posebno Bogu vstreči, odrežite polovico las in mu jih prinesite v dar.“

„Kaj so vam moji lasje mar?“ zakriči „komet“.

„Kaj si vsega ne zmislite! Jaz sama delam s svojimi lasmi kar hočem. Z Bogom!“

„Bog vas obvaruj, gospodična,“ reče pater z mirnim glasom. Zapomnite si, kaj vam rečem: ‚Pomni, o človek, da si prah, in da se boš povrnil v prah.‘ Prosite Boga, da vam ne dá že v tem življenju okusiti ničevosti vsega posvetnega, bogastva in lepote.“

„Komet“ je poslušal patrove besede. Še jedenkrat se poklone na lahko in odide mogočno. Doma pa je stresala jezo nad vsem, kar ji je prišlo pred oči. Tudi vojvoda A. jo je občutil. Prišel je snubit, a jezna gospodična ga je v svoji nepremišljenosti kratkotalo za vedno odslovila.

To se je godilo v postu l. 1870. Kmalu potem se je začela nesrečna vojska z Nemci, v kateri so bili Francozi premagani. V Parizu je bilo vse narobe. Lakota je strašno gospodarila, in z njo razne bolezni. Slednjič je prišel mir, zaželjeni mir. V Parizu je bilo

kmalu vse po starem. Veselica se je vrstila za veselico. Na njih so nastopale krasotice pariške. Le jedne ni bilo nikjer videti. „Komet“ je zginil iz Pariza. Res, pomenljiv priimek so dali ljudje gospodični lepi Adeli. Nenadoma se prikaže v vsej krasoti zvezda repatica na nebu. Vse oči so obrnjene le v njo. A kmalu zgine in se potopi v neizmerno morje pozabljenosti. Nihče se več ne spominja krasne zvezde. Taka je bila tudi usoda gospodične Adele, kateri so rekli „komet.“ Bila je pozabljena! Samo jedenkrat še se je oživel spomin nanjo, a le za trenutek. Nekdo, ki jo je poznal preje, jo je dobil v bolnišnici na smrtni postelji. Lepa Adela, krasni „komet“ v bolnišnici!

Tam v kotu leži nekdo, ves zakrit z belimi rjuhami. Pater sedi pri postelji in moli z bolnikom. Bolnik je spoznal patra. S tresočo roko zapiše nekaj na tablico. Usmiljena sestra odgrne glavo bolniku, in pater, oni pridigar, zre z grozo v obraz, ki je bil ves sneden od raka. Nos, lica, ustnice, ušesa so bila že preč. Na nekaterih mestih po glavi se je kazala že gola črepinja. Le oko je bilo še zdravo. Gledalo je starega znanca tako žalostno in resno, in ob jednom tudi vdano in potrpežljivo, da se je ta jokajoč obrnil strani. Pater in „komet“ si stojita v drugo nasproti. Kolik razloček od takrat, ko sta se prvič srečala!

„Komet“ je padel iz nebes lepote in bogastva. Toda padeč jo je spreobrnil. Vsak dan je napisala na tablico — govoriti ni mogla več, ker ni imela jezika — za jutranjo molitev: Te Deum laudamus (Tebe Boga hvalimo). Umrla ja popolnoma vdana v voljo božjo. Dolgi lepi lasje so ji ostali neispremenjeni do smrti; merili so pet čevljev. Na izrečno željo umrle so jej jih odrezali in sežgali.

Pléve.

3.

Kdo ve, kje je pijančeva meja!
Pije in pije do pózne noči,
Ko se pa zjutraj omamljen zbudi:
„Žeja!“ vzdihuje — „oh strašna žeja!“

4.

Videl nekoč šumeče sem svate,
Kleli, na mizo metali so zlate —
Drugi se, tretji predpust je pričel:
Pa je pri hiši — boben zapel!

— e —



Misijonska poročila.

Dosedaj smo načrtali „Domoljubovim“ bravcem v „misijonskih poročilih“ nekaj zgodovine in razvoja katoliških misijonov. V prihodnje načravamo poročati iz posameznih misijonskih pokrajin o tem, kako goreči misijonarji tam neutrudno širijo in krepijo sv. vero. Seveda nam bo vsled pillega prostora mogoče poročati le o najzanimivejših dogodkih in še to prav ob kratkem.

Danes pojdemo v tisti del sveta, ki je med vsemi še najmanj priskan, nad katerim se razprostira še najbolj temna senca poganstva, koder prebivajo nasledniki od Noeta prokletega Kama, v Afriko. Toda tudi tukaj vedno jasneje vzhaja solnce svete krščanske vere in obeta nesrečnim zamorcem srečnejšo prihodnost. Kako v najnovejšem času tam sv. katoliška vera spodriva grdo malikovavstvo, razvideli bomo najlepše, če pogledamo, kako se je ustanovila misijonska postaja v kraju Itolo. Ta kraj leži v angleški naselbini na beninskem obrežju, ki se razteza v gvinejskem zalivu jugo-zahodne Afrike. Ondotne misijone vodijo očete iz ljonskega misijonskega semenišča. Cela beninska prefektura šteje 16.000 katoličanov v petih glavnih in treh stranskih postajah, med poslednjimi Itolo.

Kakor zvečine po Afriki časté zamorci tudi v tem okraju satana po božje. Sicer se to češčenje drži zamorca po vseh njegovih potih, a zlasti so temu češčenju odločni posebni sveti gaji, kjer satan najraje biva. Tak kraj je bil do najnovejšega časa Itolo. V tem kraju, ležečem na otoku Lagos, se je skozi sto in sto let šopirilo najgrše malikovavstvo, kladi so se ljudje in darovali satanu, skratka: bil je to kraj strahu, groze, in divje krutosti. Še le začetkom druge polovice tega stoletja, ko so prišli v te kraje Angleži, je bil konec javnega klanja in darovanja ljudi. Stari možje, sedaj kristijani, z grozo pripovedujejo, kako je bilo v prejšnjih časih. Malikovalski duhovniki so kar določili tiste, kateri so morali biti satanu darovani. In potem so nesrečne žrtve s silo pritirali v „sveti gaj“. Nato so jim ali takoj oster nož zabodli v prsi ali so jih pa na najgrozovitejše načine dolgo časa mučili: za noge so jih privezali in obesili na poseben kol, kjer so morali viseti po več dni, izpostavljeni silno vročemu afrikanskemu solncu. Duhovniki in divja množica pa je vriskaje plesala okoli nesrečnikov, prepevala in se naslajevala ob strašnih njihovih mukah. Kako veliko je bilo število onih, ki so bili tako nečloveško žrtvovani, videlo se je zlasti v Itolo, kjer so izkopali pri zidanju misijonske hiše cele skladavnice človeških črepinj in kosti!

V kraju Itolo stalo je v „svetem gaju“ velikansko, več sto let staro drevo, ki je pred štirimi leti, ko je pater Pied kupil oni prostor, še krepko stalo, če tudi je vihar in blisk mu odlomil mogočen vrh. Tu pod tem drevesom so se pred kakimi 40 leti še ljudje klali in darovali in pred štirimi leti še opravljale druge poganske daritve, morda skrivaj tudi človeške. To drevo, ki je bilo skozi stoletja priča največjih grozovitostij in je popilo toliko krvi nesrečnih žrtev, to drevo posekati je bila prva skrb patra Pieda. Toda nikakor ni bilo lahko, dobiti mōž, ki bi nastavili

sekiro na to, od malikovavcev tako visoko češčeno drevo. Vsak se je bal, ako že ne maščevanja Oriše (ime boga satana), pa malikovavskih duhovnikov. Na posled se jih vendar nekaj spravi na delo; a čez malo dni zopet zgnejo. Najbrž so se zbal duhovnikov. In tako se loti pater Pied z nekim drugim patrom sam drevesa. Drevo je imelo več metrov v premeru; les je bil silno trd, tako da je delo le počasi napredovalo. In tako se naposled patra odločita za to, da v votlem deblu zakurita ogenj; ko je bilo debl dovolj ožgano, zrušilo se je drevo s silnim hruščem. Malikovavci pa so stali okrog in vsak trenutek pričakovali, da Oriša z bliskom udari predzna patra. Toda v njihovo veliko začudenje se ni nič podobnega zgodilo!

Kako drugače je zdaj vse v onem gaju. Tam, kjer se je skozi stoletja častil hudič, oče sovraštva in laži, časti in moli se sedaj troedini Bog, Bog resnice in ljubezni. Sicer še ne stoji na onem kraju dostojna cerkev, temveč samo poslopje, ki je ob enem šola, cerkev in stanovanje za misijonske sestre. Vendar je upati, da se kmalu nabere potrebnega denarja za zidanje cerkve. Za sedaj pa se je ne daleč od mesta, kjer je stalo nekdanje ono velikansko drevo, postavil ogromen kip sv. nadangelja Mihaela. Z nogami stoji na satanu, z dolgo sulico ga prebadajoč, ter gleda z žarečimi očmi tja notri proti sredini Afrike. Zdi se, kakor bi hotel s krepko roko novo ustanovljeno misijonsko postajo varovati pred napadi satana in mu zabraniti, da bi še kedaj postavil svojo nogo na to sveto zemljo.

Kip je bil drugo nedeljo po veliki noči (ianu) na vso moč slovesno blagoslovljen. Mladi in stari, katoličani in protestantje, pogani in mohamedani romali so v Itolo, gledat redko slovesnost. In niso se mogli nagledati in načuditi vsemu, kar so videli! Velikanski kip, goreče sveče, pisani venci in šopki, raznobarvene zastave, vse to je bilo za ondote prebivalce nekaj novega, čudovitega! Vsemu krona pa je bil krasni govor patra Špiserja, v katerem je z navdušenimi besedami slavil zmago krščanstva nad poganstvom. Konec njegovega govora se je glasil: „Ta dan, to uro in na tem prostoru ste vsi vi priče slavne zmage, katero slavi sv. Mihael in z njim sv. katoliška cerkev nad satanom in njegovim gospodstvom na tem kraju. S prerokom kličem: „Quomodo cecidisti, Lucifer? (Kako si padel, Lucifer?) Da, padel si, satan in s teboj tvoji tovariši in drevo tvoje časti. Na mestu malikovavskega duhovnika stoji sedaj mašnik pravega Boga; namesto nečistih, krvavih daritev opravljala se boče sedaj tu najčistejša izmed vseh daritev; namesto vpitja, stokanja in zdihojanja človeških žrtev, glasi se in se bo glasilo odslej miroljubno petje.“ In ko se je konečno dal blagoslov z Najsvetejšim, padli so vsi katoličani in nekatoličani na kolena. Zaha-jajočega solnce žarki pa so bliščeče padali na zlato monstranco; in ko je duhovnik delil sv. blagoslov proti severu in jugu, proti vzhodu in zahodu, odsevali so žarki na vse štiri strani sveta, kakor bi hoteli zapuščeni afrikanski zemlji obetati srečnejšo bodočnost.

Z velikimi težavami in zaprekami se morajo misijonarji sicer še bojevati v tem kraju, vendar vse kaže, da bode seme, ki je padlo na rodovitno zemljo, krepko pognalo in rodilo mnogoteran sad!

Lep zgled.

Pred 25. leti je iskala neka protestantska gospa v Njujorku (New-York v Ameriki) postrežnico. Da se ji ni bilo treba truditi, dá v najbolj razširjen časopis tole naznanilo: Iščem postrežnico, ki pa ne sme biti katoliške vere. Amalija N. Franklinove ulice, št. 28. — Takoj drugi dan se pride ponujat v službo revno irsko dekle. Svoja spričala in delavsko knjižico prinese s seboj. Predno jih gospa pogleda, vpraša dekleta:

„Ali ste katoliške vere?“

„Da, gospa, sem.“

„Ali niste brali naznanila v časopisu? Na noben način nočem imeti v hiši katoličanke.“

„Seveda sem brala Vaše naznanilo“, odgovori pohlevno irsko dekle, „toda saj nič ne škodi to, če sem katoličanka. Pri tem sem prav lahko dobra in poštena postrežnica. Le poskusite me, gospa, in prepričani bodite, da se ne bodete goljufali nad menoj.“

Gospoj je bila všeč taka govornica. Zato reče po kratkem premisleku: „Dobro, jaz vas sprejemem v službo.“

Mnogo tednov je morala trpeti postrežnica zasmravanje in norčevanje od gospe kakor tudi od ostalih poslov. Toda trdna, živa vera se ji ni omajala, pač pa ji je dajala moči, da je vse molče pretrpela.

Kar se razširi po mestu nevarna nalezljiva bolezen, ki je napadla tudi dva otroka gospe Amalije. Vsi protestantski posli so se zbalii boleznii, in nihče ni hotel streči bolnikoma niti za veliko plačilo. Katoliška irska postrežnica se pa sama ponudi gospej, da hoče streči otrokoma. In res je vstrajala noč in dan pri bolniški postelji, tako dolgo, da sta otroka ozdravela.

Nekaj let po tem dogodku je zadela gospo Amalijo velika nesreča. Denarni zavod, v katerem je imela naložen svoj denar, je prišel na kant; in gospa je izgubila vse. Da bi se mogla s čim preživeti, začela je prodajati svoje pohištvo. Ostala ji je še neka slika, katere ne bi bila prodala v prejšnjih časih za noben denar, ker ji je bila posebno ljuba in draga. A sila kola lomi. S krvavečim srcem jo dá postrežnici, naj jo nese v zastavnico. Lep denar je dobila za njo, ker slika je bila umetno delo.

Čez dva dni pa zagleda gospa Amalija sliko v svoji sobi. Vsa vesela vpraša postrežnico:

„Kako je prišla slika nazaj k meni?“

„Gospa, jaz sem jo kupila in sem jo prinesla in prav rada vam jo podarim. Moji prihranjeni novci so zadostovali. Prosim vas, ohranite jo, ker jo imate tako radi!“

„Bog vam povrni!“ reče gospa vsa ginjena. „Občudovala sem že vaš pogum za časa boleznii mojih otrok. A danes občudujem vašo zvestobo. Vera, ki vzgaja take otroke, mora biti prava. Tudi jaz hočem postati katoličanka, kakor ste vi!“

Plašč po vetru.

Kako nekateri časopisi obračajo plašč po vetru, se menda nikoli ni očitneje pokazalo, kakor meseca marca l. 1815 pri „Monitèrju“ in drugih francoskih

dnevnikih tistega časa. Takrat se je namreč Napoleon I. vračal z Elbe, kjer je v prognanstvu živel od 4. maja 1814 do 26. februarja 1815. leta. Paziti je treba samo na priimke, katere je zgoraj imenovani časnik dajal odstavljene mu, a meseca marca če dalje bolj bližajočemu se cesarju Napoleonu od prvega do desetega marca.

1. marca. Peklensček se je dvignil iz svojega prognanstva; ušel je z Elbe.

2. marca. Korzikanski volkodlak je stopil pri Kap-Juanu na kopno.

3. marca. Tiger se je pokazal v Gapu; vojska je od vseh strani na nogah proti njemu. Menda se misli klatiti po planinah kakor kak potepuh; uiti ne more po nobeni ceni.

4. marca. Brdavs je prišel v Grenoble, ne vé se še po kakšnem izdajstvu.

5. marca. Tiran se je držal nekaj časa v Lijonu; strah je presunil ljudi, ko so ga zagledali.

6. marca. Usurpator predrznil se je približati Parizu do 60 milj.

7. marca. Bonaparte se približuje s hitrim korakom; toda v stolno mesto ne pride nikdar.

8. marca. Napoleon pride jutri pred Pariško ozidje.

9. marca. Cesar Napoleon je prišel v Fontenbló.

10. marca. Sinoči je imelo Njegovo Veličanstvo cesar in kralj slovesni vhod v cesarsko palačo; vse plava v neskončnem veselji!

Leon XIII. bolan.

Papež Leon XIII. je nevarno zbolel — ta vest se je pred kratkim bliskoma razširila po vesoljnem svetu. Tudi poprej so že večkrat pisali časopisi o boleznii papeža, toda odslej so bila taka poročila več ali manj izmišljena in zlagana. To pot pa se je vest potrdila. Leon XIII. se je bil namreč prehladil, ko se je ob mrzlem vetru sprehajal po vatikanskem vrtu. Kmalu na to počutil se je slabo. Pokazalo se je, da se je vnela neka kakor limona debela oteklina nad levim stegnom, katero je papež nosil že 25 let. Treba jo je bilo odpraviti. Zato se je odločil telesni zdravnik papežev dr. Laponi še z nekim drugim izvrstnim zdravnikom dr. Mazzonijem za operacijo, ki se je tudi srečno izvršila. Po operaciji se je bolezen pričela takoj boljšati in sedaj — hvala Bogu — je sv. Oče že vsak dan nekaj ur zunaj postelje.

Novica o nevarnosti za življenje Leona XIII. je pretresla ves krščanski svet. Vsi vladarji so skrbno povpraševali po stanju papeževe boleznii. Iz vsega tega se vidi, kakega pomena je Leon XIII. in ž njimi sveta katoliška cerkev v sedanjih razburjenih časih. Zato pa gotovo ves krščanski svet ne more zadosti zahvaliti Bogu, da je uslišal njegove prošnje in vsaj za nekaj časa še ohranil Leona XIII.

Slovenski novičar.

Kranjsko.

(Zahvala sv. Očeta.) Presvetli knez in škof ljubljanski je dne 3. marca v svojem in imenu duhovščine ter vernikov ljubljanske škofije čestital sv. Očetu in povodom bolezní izrazil najprisrčneje sočutje. Dotična brzojavka slove: „V imenu svojem, duhovščine in vseh vernikov ljubljanske škofije čestitam vaši Svetosti ob pričetku devetdesetega leta starosti in ob koncu 21. leta slavnega papeževanja ter ob jednom izrazim nas vseh globoko žalost vsled bolezní, na kateri, kakor čujemo, sedaj trpi Vaša Svetost. K Bogu obračamo svoje srčne prošnje, da Vaši svetosti povrne zaželjeno zdravje, ter upamo, da bodo po priprošnji blažene Device Marije uslišane naše molitve“. — Došel je iz Rima sledeči odgovor: „Sv. Oče, kateremu se je zdravje že skoraj popolnoma povrnilo, se zahvaljuje Tebi, duhovščini in vernikom za sinovsko udanost in vse blagoslavljaja. Kardinal Rampolla“.

(Knezoškofa dr. Jegliča) je zavoljo „Narodovih“ napadov občinski odbor v Šmartinem pri Litiji izvolil za častnega občana.

(Načrti za knezoškofove zavode) je arhitekt pl. Vaucaš že izdelal in so jo jako krasno in namenu primerno izdelani. Katoliški Slovenci, zdaj je na vas ležeče, da se ti načrti tudi izvršijo!

(Deželni zbori) kranjski, koroški in štajerski, so začeli zopet zborovati dne 14. t. m.

(Zavarovalnica krščansko-socijalne organizacije) stopa v življenje; vse potrebno je že pripravljeno. Spreten in vešč gospod hoče prevzeti upravo za prvi začetek. Zavaruje se lahko na dvojen način. Oddelok A zavaruje starostne rente ali pokojnine za starost, oddelok B pa zavaruje dote otrokom. Ker mora zavarovalnica imeti vsaj 200 članov, da more začeti poslovati, naj se oni, ki se zanimajo, hitro vpišejo ali priglasijo. Ta vpis se ne zaveže kaj vplačevati, za to se napravijo pozneje z vsakim članom posebej potrebne pogodbe. Priglasnice se dobivajo pri vrdeništvu „Slovenca“, kjer se dajejo tudi druga potrebna pojasnila.

(Ljudski misijon) se je vršil pretekli mesec v št. Jurju pri Grosupljem. Vodili so ga ljubljanski oo. frančiškani; sklepa se je udeležil tudi presvetli knez in škof. Ljudstvo je do misijona kazalo veliko vnemo.

(Električno železnico v Ljubljani) misli graditi Dunajska tvrdka Siemens in Halske, ki je od kranjske stavbinske družbe kupila dotične načrte. Železnico hočejo napraviti od južnega kolodvora po Dunajski in Prešernovi ulici ter Starem trgu do kolodvora dolenske železnice.

(Dolenska železnica) bo vendar že enkrat začela voziti nekoliko hitreje. Z dnem 15. začel je namreč od Grosuplja do Novega mesta voziti osebni vlak. (Oddaja bikov.) Deželni odbor kranjski oddajal bo meseca aprila t. l. bike plemenjake pingavske pasme, proti povračilu polovice nakupnih stroškov, in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi vrsti pa tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje za bike poslati so do 28. marca deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani; vsaki prošnji pa se mora priložiti znesek 10 gld., kateri zapade, če prosilec noče prevzeti odkazanega mu bika.

(Železnica v Trzič.) Železniško ministerstvo je za nameravano lokalno železnico do Trziča določilo komisijo, ki se snide dne 21. t. m.

(Nova nadloga.) Iz Radovice se nam poroča, da je od 5. t. m. zaprta meja na Hrvaško ne samo gledé na kupčijo s svinjami, ampak tudi z govejo živino in s konji ne smemo čez mejo, ker je tam zelo razširjena bolezen na jeziku. Jezik oteče, počí, in je ta bolezen nalezljiva; zatorej zaprtija za nedoločen čas. Tako imamo zdaj prašičjo, govejo, konjsko in — pasjo zaprtijo!

(Skladišče za sol) napravijo na postaji Zatičina ob dolenski železnici.

(Shod trgovcev v Ribnici) je bil dné 27. febr., na katerem se je zbralo okoli 50 oseb. Sklenili so delovati na vse načine proti konsumnim društvam.

(Ogenj) je vničil dné 22. febr. s slamo krito hišo ter vsa gospodarska poslopja s pridelki vred lg. Zagoreu v Loškem Potoku. Škodo cenijo na 1500 gld., zavarovan je bil za 920. gld.

(Nesreča) Dne 6. marca je povozil osebni vlak blizu Laverce z nabora vračajočega se posestnikovega sina Križmana iz Grosuplja. Med vožnjo iz Ljubljane na Škofljico je izgubil klobuk in se je pozneje vrnil ga iskat. Ker je bil pa precej vinjen, padel je na progo in tam obležal. Vlak mu je odtrgal roko in tudi na obrazu ima rano.

(Šote) so narezali v teku lanskega leta na ljubljanskem barju 22 milijonov, 920 tisoč kosov. Seveda je to le približna in jako nezanesljiva številka.

(Nesreča) Posestnik Štefan Polša iz Zapuž je 23. febr. pri sajenju dreves tako nesrečno padel na oster kamen, da je takoj umrl.

(Gozdni požari.) Dne 24. febr. je začel goretí gozd na dveh parcelah blizu Rakitnika na Notranjskem. Ogenj je nastal po iskrah iz železničnega stroja. Rakičani so ogenj hitro udušili. Dne 23. febr. pa je neki deček iz Preske pri Medvodah zapalil listje in suho travo v cerkvenem gozdu nad vasjo. Pogorelo je precej gozda; ogenj so ustavili vaščani. — Nedavno je pogorelo tudi pri Loki v Krški občini poldrugi hektar gozda, ter je škoda nad 180 gld.

Štajersko.

(Umrli je) dne 10. marca v Celji pater Gregor Jenič, guardijan kapucinskega samostana. Doma iz Podgrajske župnije na Dolenjskem, bil je vzoren redovnik, več let guardijan v Krškem in v Celji in jako čislán spovednik, dobro znan po Kranjskem in Štajerskem. Bog mu poplačaj njegovo neutrudljivo delovanje za blagor duš!

(Nadučitelj v Čádranjah) pri Konjicah, g. Bogomir Malenšek, je — kakor se nam piše — umrl dne 5. t. m. Vsled mnogoletnega učiteljevanja onde imenovanec šteje brez malega vse župljane med svoje učence. Luč sveta je zagledal v kraju Studenec na Kranjskem leta 1839. Povodom zadnjega jubileja cesarjevega je dobil zaslužni križec, ki pa žalibog ni dolgo dičil zaslužnih praj. Svetila mu večna luč!

(Preč. g. Gajšek) častni kanonik in župnik na Dobrni, je dne 1. marcija stopil v stalni pokoj. Trudoljubivi gospod je tam župnikoval dolgih 30 let. Koliko da je v tem času storil za Boga in za narod, to se ne da povedati s kratkimi besedami. Minolo leto je dobil zlati zaslužni križec s kronico, z istim odičen je dné 6. julija slavil zlato sveto mašo, a te dni je vsprejel še častno kolajno za petdesetletno službovanje. Podelil mu ljubi Bog še krepkih močij do najsrajnejše meje življenja človečjega!

(V Ormožu) je prestopil k luteranski veri ondotni sodnijski adjunkt dr. Stepišnik. Katoliško prebivalstvo v ormoškem sodnijskem okraju je po pravici zelo nevoljno nad tem odpadnikom ter bodo občine storile vse, da dobijo zopet katoliškega adjunkta. Posebno pa je ljudstvo vznemirjeno zato, ker mora prisegati pred — luteranom. Katoliškemu ljudstvu katoliške sodnike! — Pri volitvi v okrajni zastop zmagali so Slovenci. —

(V Muti nad Marnbergom) so sklicali pred kratkim socijalni demokratje shod, katerega se je udeležilo mnogo delavcev iz različnih krajev. Čujemo pa tudi veselo vest, da se organizira v ravno tistem kraju tudi krščansko-socijalno delavstvo.

Primorsko.

(Jezikovno vprašanje pri primorskih sodiščih.) Nedavno je bil pred tržaškim deželnim sodiščem obtoženec Klemen Kik, ki je izjavil, da je zmožen samo slovenskega jezika. Od sodišča pozvani zagovornik, dr. Kuzzi, pa zahteva tolmača, češ, da on ni dolžan razumeti slovenski. Predsednik izjavi, da tolmača ni treba, hoče sam tolmačiti in da sicer ves sodni dvor zna slovenski. Ravno tako ugovarja zagovornikovi zahtevi državnega pravdnika namestnik Klariči, ker je slovenščina deželni jezik in sodniki umejo slovenski. A dr. Kuzzi trdi na-

sprotno in zapusti dvorano, ko sodišče odkloni njegov predlog. Predsednik zakliče za njim, naj le gre, toda s tem tudi prevzame posledice. — Vse višje inštanice so že večkrat izrekle, da je slovenski jezik na Primorskem deželni jezik in kot tak je tudi jezik deželnega sodišča; iz tega sledi, da se k obravnavam ne smejo pozivljati tolmači, toda italijanski advokatje se s krajno trmo ustavljajo zakonu. — Dr. Kuzzi je bil vsled svojega postopanja od tržaškega sodišča obsojen na 25 glid. globe. Vsled tega zopet velik hrup v Izraelu!

(Umrli je) dné 24. febr. v Barkovljah pri Trstu župnik Janez Črne, vzoren duhovnik in rodoljub v vsakem oziru. Zato ga je pa spoštovalo in ljubilo vse tamošnje slovensko ljudstvo; judom in lahom tržaškim pa je bil seveda trn v peti, ker so v njem videli eno od glavnih ovir, da njih potujčevalno početje v slovenskih Barkovljah ni moglo tako hitro prodirati, kakor bi bili radi. Naj počiva v miru blaga duša! — V Pazinu v Istri pa je dne 26. febr. umrl frančiškanski pater Hugo Novljan, rojen v Višnji gori l. 1826. N. v m. p.!

(Žaloigra na morju.) V nedeljo zvečer se je pripetila grozna nesreča v miljskem morskem zalivu pri Trstu. Popoldne se je podala večja družba mladih ljudi, moških in ženskih, v priprostem čolnu z jadrami na morje, da se prepelje v Milje. V Žavljah so se ustavili v krčmi in ko je jelo postajati vreme slabeje, hoteli so se vrniti proti Trstu. Burja ki se je ves dan po malem oglašala, pričela je prav krepko pritiskati tako, da je bilo nevarno vračati se po vodi. Jeden del družbe se je tudi odločno upiral nasvetu brodarjevemu, da se vrnejo s čolnom, drugi del se je udal. Toda v svojo nesrečo. Burja je pod večer nastajala močnejša in močnejša in jelo je tudi močno deževati. Niso še bili s čolnom daleč od brega, ko potegne hud piš in prevrne čoln. Tu se je pa pričela pravcata borba za življenje in smrt ponesrečenih. Kdor je mogel, se je oprijel povezneneč čolna in se krčevito držal ob njem, toda močna burja, mraz in dež sta kmalo vzela nesrečnežem moči, ki so tudi utonili. Samo eden je vztrajal tako dolgo, da ga je veter zanesel kakih 50 metrov od miljskega brega. Tu se je vrgel v morje ter plaval na breg, kamor je došel na pol mrtev ob 10. zvečer. Druge so dobili mrtve drugo jutro.

Drobtinice.

Starost papežev. — Nedavno je stopil Leon XIII. v 22. leto svoje vlade in v 90. leto svoje starosti. Zanimivo je vedeti, da je od Avignonskega razkola (l. 1378) 16 papežev živelo več kakor 80 let. Najsta-

rejši papeži so bili Klemen XI. 92 let, Pavel IV. 93 let, Gregor IX. blizu 100 let. Do Pija IX., ki je vladal 32 let in živel 85 let, razun apostola Petra ni noben papež dočakal 25 let svoje vlade. Želja vseh katoličanov je, da Leon XIII. dočaka Petrova leta.

V 33. dneh okolu sveta. — Ruski minister Hilkov je v svojem predavanju razložil, da bode kmalu mogoče v 33 dneh pripeljati se okolu sveta, kakor hitro bo namreč zgrajena velika sibirski železnica. Vožnja bi bila: Od Bremena do Petrograda 1½ dne, od Petrograda do Vladivostoka 10 dni, od tod s parobrodom do S. Frančiška 10 dni, dalje z železnico do Nju-Jorka 4½ dne, in od Nju-Jorka do Bremena s parobrodom 7 dni, skupaj 33 dni. Sedaj traja najkrajša vožnja 66 dni.

Cerkev na kolesih. — Na majhnem otoku Komaniuk blizu mesta New Port v Rhode-Islandu, najmanjši državi severne Amerike, biva za blagor svojih duš vneti župnik E. Preston. Ker ima večina njegovih župljanov daleč do cerkve in jim je obiskovanje službe božje jako obtežkočeno, zmisli si je župnik, omisliti si cerkev, katero bi se dalo prevažati iz kraja v kraj. In to je tudi zvršil. Stavba ima obliko mične kapelice z zvonikom in pisano-barvanimi okni in je 28 čevljev dolga in 17 čevljev široka. Spodaj pa počiva cerkvice na močnih, širokih kolesih. 12 konj je potrebnih za prevažanje. Kjer je potrebno imeti službo božjo, se živali odprežejo, vse kar spada k vprezanju, se odstrani, kolesa se pokrijejo s kameno-barvnimi deskami in kapelica stoji pred nami, kakor bi bila na dotičnem mestu sezidana.

Pozabljiv ropar. — Na javnem trgu v Napolju napadejo trije predrzneži nekega gospoda ter zahtevajo od njega denar in uro. Bilo je pozno po noči, v bližini nobenega človeka, zato gospodu ne kaže družega, kakor roparjem izročiti denar in uro z verižico. Vse to roparski načelnik spravi v žep svoje umazane suknje. — A nazadnje mu hočejo vzeti še površno suknjo; gospod se brani, češ, da se utegne prehladiti. Tedaj ropar sleče svojo umazano suknjo in jo izroči gospodu, njegovo pa obleče in tako gredo vsak svojo pot. Ko gospod seže v žep, najde svoj denar in uro z verižico, katero je ropar v suknji — pozabil!

Narodno gospodarstvo.

O molži. Kmetovalci želimo imeti krave, ki dajo veliko mleka. Dobro mlekarice si moramo prirediti. Telet od slabih krav ne smemo prodati, ampak rediti. Množina mleka se pa ne ravna samo po plemenu in po oskrbovanji krav, ampak tudi po molži. Po natančnih poskusih so preračunili, da se dobi od 172 litrov mleka, ki prvo iz vimena pride, šele 1 kg surovega masla; od mleka, ki se prav zadnje pomolze,

pa se naredi uže iz 12 litrov 1 kg surovega masla. Kakor se v latvici smetana na vrh vzdigne, tako je tudi v vimenu toščoba zgoraj in se toraj pomolze še le na zadnje. Da je pa mogoče kravo pomolzti popolnoma, mora oseba, ki molze, potrpežljiva biti. Pretepanje, suvanje kravo le razburi. Varovati se je med molžo vpitja, celo glasnega govorjenja. Priporoča se pa pred molžo kravo prijazno nagovarjati, jo z roko božati, med molžo polagoma peti prijetno pesmico. Molzti je treba križema. Razume se, da je treba strogo paziti na snago. Pred molžo se mora omiti vime z mlačno vodo. Snažna mora biti golida, pa tudi vse posode, ki z mlekom v dotiko pridejo. Pa tudi oseba, ki molze in ima z mlekom opraviti, ne sme biti zamazana. Hlev naj bode snažen. Smrad naj se iz hleva prežene s tem, da se za malo časa odpró vrata in okna, kedar ni živine v hlevu. Koristno je tudi gnoj z mavcem ali gipsom potresati.

Kmetovalci, ki bodo na vse to pazili, ne bodo imeli prilike tožiti, da se mleko pokvari, da se smetana na mleku ne nareja itd. Dobivali bodo zdravo mleko, katero bo dalo obilo izvrstnega surovega masla.

Zakaj so imele Boštjanove krave mnogo mleka? Čudili so se Boštjanovi sosedi, da ima vedno izvrstne mlekarice. Kako je to bilo? Boštjan je vsako leto prvi začel kositi. Ni čakal, da bi se trava pozorila, da bi se travno seme osulo; komaj se je trava dobro razcvetela, uže je šel črez njo s svojo koso. Dobil je tako seno, ki je bilo voljno in je imelo v sebi tiste sestavine, iz katerih se v kravi mleko nareja. Sosodje so pa čakali, da je trava dozorela in so dobili pusto seno, katerega ni živina nič kaj rada jedla. Boštjan je svojim kravam dajal tudi na debelo rezano rezanico repe, pese itd. In krave so to skrb dobro plačale z obilnim mlekom. Hlev Boštjanov je bil zračen. Vsaki dan je odprl vsaj za nekoliko časa ali okna ali pa vrata, da je prišel v hlev svež zrak. Tudi skozi oddušnik, katerega je na stropu prirejenega imel, je spuščal soparico in živina je bila čvrsta in zdrava. Privoščil je Boštjan svoji živini mir in počitek. Ni dovolil, da bi vedno kdo v hlev hodil, ali v njem ropotal in vpil, ker je dobro vedel, da mora biti krava popolnoma mirna, da se mleko nabira v vimenu. Samo ob gotovih natančno določenih obrokih je hodil v hlev, da je svoji govedi postregel.

V svojem hlevu Boštjan ni imel ne palice ne biča. Z lepo, z božanjem je skušal pri živini opraviti. Od deklice, ki je molzla, je zahteval, da je morala s kravami rahlo ravnati, ne vpiti, ne jih pretepati, ne suvati; to jo le razdraži in jo naredi uporno, da mleko nalašč pridržuje. Pač pa je skrbel Boštjan za snago. Kričnil je pridno vsaki dan svojo živino, nastiljal ji je dobro, da so bile krave vedno čedne.

Domača knjižnica.

Zadnjič sem vam pripovedoval, kako si najprej pripravite primerno shrambico za naše dragocene knjige; potlej sem pa tudi priporočal, da pridno kupujete pripravnih in koristnih knjig, zakaj čemu knjižnica brez knjig, čemu zibelka brez deteta? Jedno tako občekoristno knjigo v treh zvezkih sem vam že priporočil. Je-li bilo moje priporočilo zastoj, bom kmalu poizvedel pri g. založniku sv. Petra cesta št. 76. ali pa v Ničmanovi prodajalnici, Kopitarjeve ulice št. 2. Za sedaj pa pogumno nadaljujem in priporočam dalje:

II. Kako ti je ime? ali vzorno življenje naših svetih priprošnjikov v nebesih. Založilo »Katol. društvo detoljubov«, tisk Kat. Tiskarne v Ljubljani. Štirje zvezčki. — Te drobne knjižice so nekakšno nadaljevanje »Zgledov bogoljubnih otrok«, le s tem razločkom, da v »Zgledih« se pisatelj ozira v prvi vrsti na mlada leta, v tej zbirki pa se pripovedujejo najvažnejši dogodki iz vsega svetnikovega življenja, da bodo oni otroci, kateri si kupijo te knjižice, še pozneje rabili tako berivo, in pa da bi tudi odrasli ljudje ne prezirali teh brošuric. Saj bi bilo pač sramotno, ko bi kdo natančneje ne poznal niti svojega krstnega ali birskega patrona. Torej vam ponujam in priporočam tukaj le to, kar bi si morali že sami iskati drugod. Ne priporočam pa le samo godovnjakom, marveč kar vsem navzkriž, ker je za vsakoga na moč koristno, da pridno bere in premišljuje ter tudi zvesto posnema življenje svetnikov.

V I. zvezčku je mikavno opisano življenje sv. Antona Padovanskega (6 kr.). Ta svetnik je po svoji čudežni pomoči tako slovit po vesoljnem svetu in še posebej pri nas, ki smo sosedje njegovega nekdanjega preslavnega delokroga, da se mi zdi res odveč, še posebej priporočati opis njegovega življenja, in to celo mnogim Antonom po Slovenskem. — II. zvezček, (8 kr.), nam opisuje veselje in žalost sv. Jožefa po sporočilih sv. evangelija. To knjižico bi pa res morali imeti v vsaki slovenski hiši: prvič zato, ker ta premogočni svetnik ni le patron vsem Jožefom, marveč je tudi posebej priprošnjik vsem slovenskim družinam, ker je naš deželni patron; drugič pa tudi zato, ker so tudi slovenske hiše tako narejene, da je v vsaki kaj žalosti, pa srčno želim, da bi je ne bilo ali pa da bi jo vsaj znali vsi tako voljno prenašati, kakor jo je znal sv. Jožef, in da bi vsi iz nebes prejeli toliko nebeske tolažbe in toliko svetega veselja že tukaj na zemlji, kakor sv. Jožef. — III. Sv. Frančišek Asiški (6 kr.) se po pravici prišteva onim slavnim možem, kateri so svetu neizrečeno veliko koristili že v svojem življenju, katerih vpliv pa še po smrti ni ponehal, marveč se še povečal, in njih neumrljivi spomin bo blažil ljudi, dokler bo stala sv. cerkev, t. j. do konca dni. Dokaz so nam njegovi redivi v samostanih in mej svetom. Kdo bi se torej ne zanimal in vnmal za čast takega svetnika! — IV. Sv. Frančišek Saleški (5 kr.) se je pa odlikoval po svoji izredni krotkosti in ljubeznivosti ter ves čas, od svojih detinskih let do svoje blažene smrti živel v popolni nedolžnosti. Zarad njegovih prelepih spisov, mej katerimi posebno slov njegova »Filoteja«, ki jo ravno sedaj tiska »Kat. Tiskarna« v novi izdaji, pristela ga je sv. cerkev cerkvenim učenikom ter mu s tem prisodila čast, kakoršno ima do sedaj le 22 svetnikov.

Odkazite torej blagohotno tudi tem drobnim knjižicam, ki se bodo še nadaljevale, kotec v »domači knjižnici«!

Domači zdravnik.

Pod tem naslovom prinašal bode »Domoljub« sem ter tja kratke nasvete, kako si pomagati v slučajih bolezni s priprostimi domačimi zdravili. Zdravje je najdragocenejši zaklad, ki ga imamo; toda prav ceniti ga vemo velikrat še le potem, ko smo ga zgubili. Zato smo dolžni skrbeti za to, da si zdravje ohranimo ali če smo je zgubili, zopet nazaj dobimo. Za danes hočemo našteti nekatere najnavadnejše bolezni in preskušena domača zdravila zoper nje.

Gliste. Vzemi dve žlici črnivčevega semena in posti se vsaj dve uri potem. — Zreži čebulo in jo namoči v vodo čez noč. Pij to tekočino na tešče.

Griza. Vlij v krop malo kisa (jesiha). pomoči vanj vkup zložen prtič in ga deni hitro bolniku na trebuh. Za znotraj je najboljšo zdravilo žganje, v katerem so bile črnice (borovnice) namočene. Dve žlici tega žganja vlij v čašo krova in to izpij. — Če tega nimaš, skuhaj v mleku janeža in pij. Če prvič ne pomaga, napravi gorki obkladek še enkrat.

Hripa. Spoti se dobro in — ozdravljen boš. V ta namen pij čaj iz lipovega cvetja in pelina. Knajp svetuje poleg čaja, da se tudi umiješ vsako uro po vsem životu z mrzlo vodo in hitro zopet odeneš.

Kamen. Nekateri ljudje svetujejo sok iz korenja, Knajp pa čaj iz preslice in brinovih jagod poleg presličnih obkladkov.

Kašelj. Zoper kašelj je najboljši lapuhov čaj; pa tudi vijolični, lučnikov in lipov je dober. Urno pomaga sopar senene zavrelice, katerega vdihavaš za četrte ure v sé.

Kolika. Pojdi v posteljo, da se segreješ. Pij čašo mleka, v katerem se je kuhalo malo sladkega janeža, ali pa vlij nekoliko črnivca v krop in pij.

Nahod. Če si nahod dobil, pojdi za pol ure pod milo nebo na izprehod, da se segreješ in potem pojdi v gorko sobo.

Očesni katar. Izpiraj bolno oko trikrat na dan z galunovo ali medeno vodo.

Oteklina. Za otekle žleze, za gušo (krof), dokler ni prestara, je hrastova skorja najboljšo zdravilo. — Na vroče oteklina nakladaj pokuhan seneni drobec. Če se pa gnoji, deni na oteklino prtič, v katerem je nekoliko grškega sena, namočenega v kropu.

Za smeh in kratek čas.

(Težka odločitev.) — Janez ima v žepu zajutrek: sveža jajca in tobak. Med potjo opazi, da so jajca strta in tobak iz mehurja. »Kaj čem sedaj s to zmesjo« — pravi sam pri sebi — »ali bi jo snedel ali pokadil?«

(Po zimi.) — „Če me v osmih dneh ne plačate, vas moram tožiti!“ — Dolžnik: „Kaj, že v osmih dneh? Pomislite vendar, kako so sedaj dnevi kratki!“

(Naznanilo.) — „Spoštovanemu in dobrosrčnemu občinstvu naznanjam, da sem se tukaj naselil kot berač. — Z velespoštovanjem: Janez Krumpec.“

(Pri zdravniku.) — Zdravnik bolniku: „Nekaj dni se morate zdržati vina, piva in vseh pijač, ki človeka razburijo; piti smete le vodo!“ — Bolnik: „Ali ravno voda me najbolj razburi, kadar jo moram piti.“

(Ženitbena ponudba.) — „Tajnost častna reč, vera zasebna reč, denar glavna reč, vse drugo postranska reč.“

(Izpred sodišča.) — Sodnik: „Zaušnica velja pet goldinarjev!“ — Zatoženec (za-se): „Slabo so jo cenili. Ta jih je bila vredna najmanj deset!“

(Bistroumnost.) — V neki hiši na kmetih so glumači pozabili malega otročiča. Vse ugiblje, kdo in odkod da bi bil. Hišna mati pa pravi: „Pustimo ga, da odraste, potem bo že sam povedal!“

(Moderno človekoljublje.) — Pri nekem bogatašu v mestu je pojedina. Ko je bilo že mnogo napitnic, vzdigne se hišni gospodar ter pravi: „V obilnosti naj se tudi revščina ne pozabi. Živeli vsi mestni reveži!“

Računska naloga.

Bilo nas je v krčmi 27. Skupen račun za vse je znašal 12 gl., 99 kr. Možje so plačali po 99 kr., žené pa 29 kr., mladeniči po 49 kr., dekleta po 39 kr., dečki po 19 kr. — Koliko je bilo mož, žen, mladeničev, deklet in dečkov?

Besedna uganka.

a	a	a	e
e	o	o	o
o	k	l	l
l	s	ž	ž

Razvrsti te črke tako, da se navpično in vodoravno beró besede, ki pomenijo: 1. del telesa; 2. tovrstna žival; 3. orožje nekaterih živalic; 4. cvetica, ki redko kedaj cvete.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Računska naloga: V prvi hiši so dajale po 3 jabolka za 1 krajcar in sicer jih je prodala prva 21 jabolka za 7 krajcarjev, druga 24 jabolka za 8 krajcarjev in tretja 30 jabolka za 10 krajcarjev. Potem so šle v drugo hišo in so prodale ostala jabolka vsako po krajcarju in sicer je imela prva še 6 jabolka ter je dobila torej 6 krajcarjev, druga je imela še 5 jabolka, je dobila torej 5 krajcarjev in zadnja je imela še 3, za katere je skupila 3 krajcarje. Ako soštejemo pri prvi, ima 7 in 6 = 13 krajcarjev, druga ima 8 in 5 = 13 kr. in tretja ima 10 in 3 = 13 krajcarjev, torej ima res vsaka ravno toliko denarja kot drugih vseh ena. Prodale pa so tudi vsa jabolka; prva jih je prodala 21 in 6 = 27 jabolka; druga 24 in 5 = 29 jabolka; tretja pa 30 in 3 = 33 jabolka; in slednjič še enkrat povemo, da jih je ena dala toliko za 1 krajcar, kakor druga.

Ta naloga se dá pa še na drug način prav rešiti.

Prvo so prav uganili: Matija Rant, nadučitelj na Dobrovi, Micika in Jerica Beguš v Kamnah (Bohinj), Matevž Vrbič iz Kosez pri Vodichah.

Besedna uganka: Selce, lonec, osel, vile, Esen, Novice, Cene, In. Torej so začetne črke po konci dol: Slovenci.

Zastavica: Vrana — rana — Ana.

Zadnji dve so prav uganili: Karolina Petrič v Vipavi; Janez Azman v Kropi; Franc in Ivana Borc v Šmarci pri Kamniku; Jerica Beguš v Mokronogu; Ivan Jalec v Hlebcih; Micika in Franc Fabijančič v Kamnah (Bohinj), Marica Vojsk v Podvincih pri Ptuj; Minka Aljaž in Barbika Erzar v Šenčurju pri Kranju; Matevž Vrbič v Kosezah pri Vodichah; Andrej Porenta v Virmažih pri Stari Loki; Albin Plešah v Ljubljani; Valentin Sušnik v Prašah; Andrej Maček v Domžalah; Janez Stare v Jereki (Bohinj); J. Fatur na Raketu; Ivana Bartl v Ljubljani; Matija Rant na Dobrovi; Ivan Strgar v Bitnjah; Simon Jelenc na Jesenicah; Rozalija Murnik v Velikih Laščah; M. Bobnar v Lahovičah.

Slovarček nenavadnih besed.

Jezuitizem. Udje Jezusove družbe, ki jo je ustanovil sv. Ignacij Lojolski, se imenujejo jezuitje. Jezusova družba je storila silno veliko za krščanstvo in človeštvo. Treba se je le spomniti misijonov na Japonskem, na Kitajskem, v Indiji, v Ameriki. Iz Jezusove družbe so izšli apostolski sv. Francišek Ksaverij, prečisti sv. Alojzij, ljubeznivi sv. Stanislav, marljivi sv. Janaz Berhmans in cela vrsta drugih svetnikov. A naravno je: kar Bog in dobri ljubijo, to hudič in njegovi hlapci sovražijo. Jezuite so začeli vsi nasprotniki sv. cerkve strašno sovražiti. Saj ne pravimo, da bi vsi jezuitje bili brez madeža. Med dvanajstimi apostoli je bil Judež, kako bi bilo mogoče, da ne bi se v Jezusovo družbo vihotalil ta in oni, ki tega imena ni vreden? Toda zato jih nasprotniki sv. cerkve ne sovražijo, saj vidimo, da ne sovražijo najgrehših sleparjev in najnesramnejših vlačug, ampak jezuite sovražijo, ker so jezuitje močna obramba sv. cerkve. Kar se je mogoče izmisliti grdega, nepoštenega, gnusnega, to so si izmislili o jezuitih; in grdo, nepošteno, gnusno ravnanje imenujejo jezuitsko in jezuitizem. Ko so pa enkrat besedo umazali, jo zopet najrajši pridevajo katoliški cerkvi in nje služabnikom. Kar hočejo svojim pristuditi, pravijo, da je jezuitsko. Jezuitizem jim torej rabi za povsko, da ž njo psujejo škofe, duhovnike in poštene katoličane.

Album. Rimljani so imenovali album belo desko, na katero so zapisavali javne odredbe in ukaze. Sedaj pa imenujemo album kako knjigo za fotografije, za kratke spominke pesnice, tudi za zbirko risb, podobice itd. Časih prijatelji in znanci komu za god, za petdesetletnico ali o kaki drugi priliki dajo tako knjigo, ter vanjo denejo svoje fotografije ali pa zapišejo vsak nekaj spominskih vrstic. Po domače bi rekli taki knjigi spominška knjiga.

Anarhizem. V današnji človeški družbi ni tako, kakor bi moralo biti. Nezadovoljnost se širi vedno bolj. Nekateri menijo, da je vsega kriva zasebna lastnina. Ko bi nihče nič svojega ne imel, tako sodijo, bi tudi eden več ne imel kakor drugi, vse bi bilo vseh in vsi bi bili zadovoljni. Zato hočejo preosnovati človeško družbo, odpraviti zasebno last in jo izpremeniti v skupno last. Imenujejo se komunisti, njih mnenja pa komunizem (comunus je namreč to, kar skupno). A niso vsi komunisti enih misli. Eni bi najraje vse imetje, zemljišča in tovarne, blago in stroje podražavili. Država, družba naj bi bila vse, in družba naj bi skrbelo za vse. Ti komunisti se imenujejo s posebnim imenom socijalisti. Ker pa mnogi izmed njih terjajo, naj bi ljudstvo samo vladalo, zato se imenujejo demokratični socijalisti ali socijalni demokratje. Drugi pa zopet niso zadovoljni, da bi bi bilo vse državno, ampak hočejo, naj bi se porazdelilo med občine ali delavske skupine. Pravi se jim anarhisti. Seveda s tem še ni vse povedano. Vsem komunistom skupno je sovraštvo zoper vero in krščanstvo, zato hočejo državo in družbo brez vere in cerkve. Anarhisti pa še posebej skušajo doseči svoje namene s silo. Brez sile, brez krvi, pravijo, ni mogoče kmalu doseči tega, kar želimo, zato naj teče kri! Dokler so kralji in cesarji na sveti, ne bomo vladali mi, zato moramo s silo porušiti prestole. Anarhizem je potemtakem nauk brezvladja, upora, umorov, sile. In res so prvi anarhisti sami morilci. Morilci so bili francoski anarhisti Ravascol, Vajant, Henri. Anarhist Kazerio Santo je umoril predsednika francoske republike Karnota. Anarhist Lukeni je zabodel avstrijsko cesarico Elizabeto. Veliki anarhist Krapotkin je dejal: „Le hujskajmo ljudi, delajmo jih nezadovoljne! Ko enkrat podivjajo, pride samo obsebi krvavo mačkanje!“ Začetnik anarhizma je bil sredi našega stoletja Rus Bakunin.

Prilagodna številka »DOMOLJUBA« izide dné
6. aprila 1899 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 4. marca:	44	40	15	37	77
Gradee, 4. marca:	18	34	48	4	25
Line, 11. marca:	11	79	24	78	16
Trst, 11. marca:	84	89	71	38	70

Blagorodni gospod



Gabr. Piccoli, lekarnar
„pri angelu“,
dvorni založnik Nj. svetosti papeža Leona XIII.,
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljico tinkture za želodec z 12terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerin Crème.

S spoštovanjem **Tomaž Dobek.**

Pošljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničice izvrstne „želodčne esence“ ki se rabi z najboljšim uspehom.

Jožef Cernko, župnik, Vuhred. — Štajersko.

Pošljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš gosp. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporoča in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem **Ivana Vidar**

pri Sv. Martin-u, p. Sv. Nedelja,

369 12-4 I S. Domenica d' Albona, Istria.

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po engros-cenah

v plombiranih vrečkah po 10 in 25 kil v prodajalnicah

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta vis à vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinске.

Moka oddaje se tudi v vrečkah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov.

416 3-1

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisl 415 20-1

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Zelezo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

896 (20-11)

Cena steklenici 1. glid 25 kr. po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)



Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoré v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene

ČESNIK & MILAVEC

v Ljubljani, Špitalske, (Lingarjeve) ulice

priporočata svojo 417 3-1

popolnoma novo zalogo

pomladanskega in letnega

manufakturnega blaga.

Uzorci na razpolaganje, po pošti brezplačno.

264 6-1

R. Pserhoferja

392 8-4

„**lekarna pri zlatem državnem jabolku**“
na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

preje **kričistilne kroglice** imenovane, so staroznane, lahko odvajajoče od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sredstvo. — Te kroglice so iste, katere so vže več desetletij dobro znane pod imenom **J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice**. Pristne izdelujejo se edino le v lekarni pri zlatem državnem jabolku na Dunaji I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 skatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 skatljicami gl. 1-5. Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštnino vred: 1 zavoj kroglic gl. 1-25, 2 zavoja gl. 2-30, 3 zavoja gl. 3-35, 4 zavoja gl. 4-40, 5 zavojev gl. 5-20, 10 zavojev gl. 9-20. (Manj od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „**J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice**“

ter naj se pazi, da ima vsaka skatljica na pokrovu rdeče tiskano ime **J. Pserhofer**, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr.
franko posl. 65 kr.

Stolovi kola - preparati

izvrstno krepčujoči žlodec in živce. Liter kola-vina ali izlečka 3 gl., pol litra 1 gl. 60 kr., četiri litra 85 kr.

Grenka želodena tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice. Lahkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtilne specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbijo. Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavni zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbol še po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljavah s povzetjem.

krepča žlodec, ter pospešuje prebavljanje. Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gl. 2- —

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Tannochin-pomada J. Pserhoferjeva, najboljšo sredstvo za rastlās, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Stendela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Universalna čistilna sol

A. W. Buiricha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gl. 1- —



V zalogi »Katoške Bukvarne« je izšla in se dobiva po vseh knjigarnah v četrtem pomnoženem natisu za slovenske gospodinje in kuha rice prepotrebna knjiga

Slovenska kuharica

ali

navod umetno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala Magdalena Pleierweis. — Tej novi izdaji je pridejan **obširen dodatek**, katerega je spisala M. Lavtičar.

Vkljub temu, da je vsebina knjige vsled dodatka zdajno obširnejša, kakor v prjšnih izdajah. Knjiga obsega v novi izdaji **398 strani**, ostala je cena stara, namreč za **nevezano 1 gl. 50 kr., za vezano v platno pa 1'80 gl.**; po pošti poslana 10 kr. več.



Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta štev. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje. 357 5-5

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak dan od 8 — 12. ure dopoldne in od 3 — 6. ure popoldne.

Pošt. hran. urada štev. 828 406. — Telefon štev. 57.

„Posojilnica in hranilnica v Moravciah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo“

obrestuje hranilne vloge po 389 5-5

$4\frac{3}{4}\%$

t. j. 4-75 gl. ter plačuje rentni davek.

Načelnništvo.

Godba!! Ustna troblja harmonika Novo!!

(največja in najnovejša iz-

umitev), imajoča vsled izborno prirejene trobljne cevi **presenetljivo močan in učinkujoč zvok!!** Prekaša vse dosedaj izumljeno. Vsak na ustno harmoniko svirajoči je **oveseljen te nove izumitve!** Izredno fini glasovi, dvozvočni, največja trpežnost. Pridejana je temu izbornemu glasbilu nova šola, vsled katere more vsakdo **takoj** najnovejše koračnice, plese, pesmi itd., svirati!! Najzbornejša zabava osobito o dolgih zimskih večerih. Priporočljivo za dar ob vsaki priliki. Cena s šolo, zavojem in poštnino vred samo **gl. 2-55**. Razpošilja proti predplači **Oskar Eisenschmidt**, razpošiljatelj glasbil v Pragi, Goldschmiedgasse 4.

* Pri naročitvah naj se napiše natančni nastov. #

376 5-5

Pekovskega učenca

sprejme takoj **M. Ambrožič** v Mojstrani na Gorenjskem. 406 3-3

sidro

Liniment. Capsici compos.

351 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-11
 priznana izvirna bolečine olajšujoča ma-
 zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 zld
 sek lekarnah. Zahteva na; se to sploh priljubljene
 domače zdravilo kar kratko kot 759 40-23

Richter-jev liniment s sidrom

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
 znano varstveno marko „sidro“ kot prista.

Richter-jeva lekarna
 pri slatem levu v Pragi.



Dva sposobna pomočnika in učence

379 6-6

sprejme takoj *Ivan Demšar*, kovač v Ljubljani.

V najem se dá

gostilna in prodajalnica

s špecerijskim blagom, blizu farne cerkve in železnične postaje
z vsemi gospodarskimi poslopi vred. Zraven je tudi njiva, travnik
in gozd.

398 (3-3)

Janez Koprivec
v Žalni, p. Višnjagora.

Preselitev trgovine.

Ujjudno naznanjam, da sem preselil svojo prodajalnico
iz barake za knezoškofijsko palačo na Pogačarjevem trgu (za vodó) v

Semeniščno poslopje

na istem trgu, kjer hodem nadaljeval prodajo lesne, pletarske
in sitarske robe, žime in morske trave. — Zahvaljujem
se ob jednem slav. občinstvu za doslej izkazano naklonjenost in
zaupanje ter se priporočam tudi v bodoče v obila naročila.

370 12-8

Odličnim spoštovanjem

Matko Arko.

Krepkega dečka

14-15 let starega, kateri ima veselje do trgovine,
sprejme tvrdka *Fran Fischer* v Kamniku. 405 2-2

100 komadov lepih orehov

po 2½-3 metre dolgih ima na prodaj *Matej Buh*
v Z adobji št. 2, župnija Lučine, pošta Gorenjvas. 407 2-2

100 do 300 grd.

na mesec lahko počteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavne dopuščene
srečke in državna pisma.

Ponudbe na *Ludovika*
Oesterreicher, Budapest VIII.
Deutsche gasse 8 826 10 10
8

Koverte s firmo
vizitnice in
trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Na prodaj je

posestvo

in sicer: hiša, vrt, njive, gojzd, z vso opravo pod
ugodnimi pogoji. Posestvo je oddaljeno četrte ure od
farne cerkve v Stari Loki. — Več se izvé pri orga-
nistu *Janku Hafner* v Stari Loki. 409 4-2

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov
cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši
pridevek k pravi bobovi kavi, ki se vam bo
gotovo dopadel, to je iz čiste cikorijske in
sladove tvarine pripravljena domača

kava in sladna kava

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

411 2 20 Dobiva se povsod!

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Zahtevajte povsod!

Zahtevajte povsod!

Žrebanje nepreklicno

18. marca 1899.

1. Glavni dobitek
100.000 Kron vr.

2. Glavni dobitek
25.000 Kron vr.

3. Glavni dobitek
10.000 Kron vr.

v gotovini z 20 odst. odbitka

Dunajske srečke à 50 kr.

2 2 412

priporoča

J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani

Oelz-ova kava

je od dné priljubljena ker bo
do dné bolj priljubljena bovo-
kavo spremení v zdravo, okusno
in pokrepčevalno redilno sredstvo.

400 (20-3)

Rudeči zavitki z belim trakom.

383

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.



Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodečnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.